

Harthout

Amity Gaige bij Meulenhoff:

Schroder
Alledaagse wanen
Overstag
Harthout

Amity Gaige

HARTHOUT

R O M A N

Vertaald door Inge Kok

MEULENHOFF

ISBN 978-90-896-8305-2

ISBN 978-94-023-2476-1 (e-book)

NUR 302

Oorspronkelijke titel: *Heartwood*

Omslagontwerp: DPS Design & Prepress Studio, Amsterdam

Omslagbeeld: © Arcangel (achtergrond), Shutterstock (vogels)

Auteursfoto: © Sarma Ozols

Vormgeving binnenwerk: Steven Boland

© 2025 Amity Gaige

© 2025 Nederlandse vertaling Inge Kok en Meulenhoff Boekerij bv,
Amsterdam

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden
verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd bestand, of
openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch,
mechanisch of op enige andere manier, zonder voorafgaande
schriftelijke toestemming van de uitgever. Tekst- en datamining van
(delen van) deze uitgave is uitdrukkelijk niet toegestaan.

All rights are reserved, including those for text and data mining,
AI training and similar technologies.

*Voor Keith en Mira
en voor Tim*

*De wind kwam en ging, gooide de geest overhoop,
liet een vreemde klaarheid achter.*

*Wat een voorrecht dat je je nog hartstochtelijk
vastklampt aan waar je van houdt;
de verbeurde hoop heeft je niet vernietigd.*

– Louise Glück, ‘October’

Lieve moeder,

Vroeger noemde je me Sparrow, musje.

Waarom musje? Nou, omdat de bossen vol mussen zitten en je van het hele buitenleven hield. Van zangvogels, wilde bloemen, wind. Je kon het weer lezen als een gedicht.

Maar waarom deed ik je aan een mus denken en niet aan een andere zangvogel? Ik heb er nooit aan gedacht je dat te vragen. Onopvallende bruine mussen, met hun witte wangen en groezelige onderkant, zie je overal. Ze bedelen op terras-tafels en huppen onder stadsbanken. Ze nestelen in schoorstenen en tussen dakspanten en zelfs in uitlaatpijpen. Mussen zijn nogal gewoontjes, maar ze zijn slim. Sluw. Kleine, gevederde strijdbijltjes.

Mussen zijn niet kapot te krijgen.

Ik denk dat je dat bedoelde.

Vroeger volgde ik je alsof je een vaste ster was. Frunnikend aan je been, kauwend op een stukje van je rok bleef ik dicht bij je, om beter overal naartoe te kunnen waar jij naartoe ging. Ik dwaalde achter je aan de tuin in en weer regelrecht naar binnen. De trap op en weer af. Soms, op schoot, drukte ik mijn hand tegen je borst om je middelpunt te voelen, je harthout, je binnenste wezen, als de kern van een boom die hem overeind houdt. Als ik je niet zag, luisterde ik waar je was. Je gerommel was de muziek van mijn leven. Een verdachte zucht, een knappende knokkel, een onderdrukt 'Shit!', een lawine van vellen bakpapier.

Toen ik groter werd, stond ik naast je in de keuken, met de banden van het schort drie keer om mijn middel gebonden. Je kon toveren. Je had een machine voor elke taak. Een instrument dat appels schildte. Een apparaat om het geurige deel van de citroenschil te schrapen, maar niet het bittere wit. Een toverstaf van gedraaid hout gebruikte je om honing uit een pot te halen.

Ik was vier of vijf toen de waarheid van mijn positie me begon te dagen, namelijk dat we zo niet eeuwig konden blijven doorgaan. Dat het in feite nooit de bedoeling was geweest. Ik zou ons tweepersoonsland moeten verlaten. Dat nieuws kon ik niet verkroppen. Ik wilde niet groot worden.

Uiteraard had ik geen keus. Ik werd desondanks groot.

Kleuterschool, basisschool, middelbare school.

Ik overleefde de beproeving. Ik hield zelfs van de drukte van het volwassen bestaan. De wisselende gezichten. De mogelijkheden, de open weg en zelfs de eenzaamheid.

Ik tartte mijn talloze angsten en werd verpleegkundige.

Ten slotte begreep ik dat het moederschap, zoals het kind het zich verbeeldt, niet te doen is.

Geen enkele vrouw is een ster. Geen enkele vrouw is een god of een boom of een magiër.

Maar gedurende een tijdje, in jouw armen, had het universum het juiste formaat en wist ik waar ik was.

Luitenant Bev

Elke doorgewinterde bosbewoner die zegt dat hij nooit in de bossen is verdwaald, liegt. Het is onvermijdelijk. Hier in de North Woods van Maine raakt iedereen af en toe de kluts kwijt door al dat groen. Dat komt doordat we zoveel buiten zijn. IJsvissen, jagen. Kinderen groeien op terwijl ze achter hun ouders aan de wildernis in lopen, waar ze de basisvaardigheden leren om het in de natuur te overleven. Hoe je een kamp moet bouwen. Hoe je met behulp van de zon moet gissen waar je bent. Hier in het noorden beschouwen we verdwaald zijn als iets waarin je kunt uitblinken.

Het is al dertig jaar mijn taak om verdwaalde mensen in de bossen te vinden. Ik weet hoe moeilijk het is om helder te blijven denken wanneer je verdwaald bent. De desoriëntatie kan fnuikend zijn. Iemand die verdwaald is, lijkt op een gelovige die te horen krijgt: 'Er is geen God.' Daarna lijkt alles een leugen. Maar het verlies van de mentale controle is gevaarlijker dan gebrek aan voedsel of water. Paniek verdringt het gezonde verstand. Daardoor hunkert de verdwaalde persoon naar een snelle, gemakkelijke oplossing.

Stel je eens voor dat je haar bent. Valerie Gillis. Je bent al heel lang aan het lopen. Al drie maanden. Je bent geen jonge meid meer, hoewel je taaier bent dan je dacht. Net als zoveel mensen heb je altijd de legendarische Appalachian Trail willen lopen. Sinds je de sprong hebt gewaagd, heb je modder, water, pijn en hitte doorstaan. Maine is zelfs nog zwaarder dan je had gehoord dat het zou zijn. Eén verschil is de dicht-

heid van de bossen. Muren van vegetatie sluiten je aan beide kanten in. Als het pad tot nu toe heuvelachtig en slopend werd, staarde je naar je wandelschoenen, dwong je jezelf stap voor stap verder te gaan. Maar nu hef je je hoofd op. Je blijft staan. Op een of andere manier, om een of andere reden, stap je van het pad af. Misschien heb je iets gezien – een zeldzame vogel of bloem. Of misschien moet je gewoon plassen en heb je behoefte aan enige privacy. Wandelaars worden geacht tweehonderd stappen bij het pad vandaan te sjokken alvorens te urineren en je bent een beleefd mens. Of je schrikt van een geluid in het bos, van naderende stemmen. Je stapt van het pad af en worstelt je door de manshoge jonge boompjes en plakkerige struiken. Je kijkt omhoog naar de lucht, die nauwelijks te zien is door het dichte, verwarde bladerdak.

De tijd verstrijkt.

Uitgerust, opgelucht, zoek je het pad. Tien stappen, twintig. Niets. Maar het pad was *hiér*. Je loopt niet terug. Dat doen verdwaalde mensen zelden. Je gaat juist verder, omdat je absoluut zeker weet dat je van die kant bent gekomen. Welke kant je ook op draait, het uitzicht is hetzelfde: een claustrofobische muur van bladeren en struiken. Je waadt de massa vegetatie in.

Je begint te rennen. Takken slaan tegen je hoofd. Wege-doorn verstrikt je voeten. Bramen schrammen je huid. Je bent wanhopig op zoek naar een uitzicht, om je te heroriënteren, om het te begrijpen.

We vinden regelmatig verdwaalde mensen die er heel ontredderd uitzien. Ze hebben zich opengehaald aan doorns en uitsteeksels. Hun kleren zijn smerig en gescheurd of zelfs afgerukt doordat ze zijn gevallen of hebben gekropen of in gevaaren zijn beland die ze anders zouden hebben gezien.

Dat doet de angst om verdwaald te zijn met mensen.

Tegen de tijd dat ze hier aankomen, hebben de noordgaande wandelaars van de Appalachian Trail er al drieduizend kilometer op zitten. De groep lopers die in Georgia als een meute begint, raakt tegen het eind van het seizoen behoorlijk uitgedund. De zwaarbeproefde enkelingen die tot hier weten te komen zien er niet uit. Ze hebben hun einddoel bijna bereikt, maar ik heb de indruk dat ze door de nabijheid van de finish op een of andere manier hun concentratie verliezen. Ze hebben de neiging weg te dwalen, mentaal of lichamelijk in te storten.

Dat snap ik.

Dromen grijpen in een lichaam als wildvuur om zich heen. Dat is het waard, maar er is geen coda.

Dit jaar lijkt het erger dan normaal. Toen de pandemie in 2020 toesloeg, werd het pad voor het eerst in de geschiedenis gesloten voor doorgaande wandelaars, die het van begin tot eind wilden lopen en niet slechts een gedeelte. Ik heb mijn twijfels over de conditie van sommige mensen die hier dit jaar zijn.

Je kunt niet verdwalen op de Appalachian Trail, zegt iedereen. Maar hier bij de Warden Service van Maine, bij de wetshandhavers in de natuur, krijgen we elk seizoen tientallen meldingen van verdwaalde doorgaande wandelaars. Van de hele Appalachian Trail is Maine het ergste stuk om te verdwalen. Het is een totaal andere manier van lopen, meer afgelegen dan alles wat eraan voorafgaat. Een stukje ten noorden van het punt waar Valerie Gillis voor het laatst is gezien, ligt de Hundred-Mile Wilderness. Aan het begin van dat deel doemt een bord op waar letterlijk op staat: *Begin pas aan dit stuk als je voorraden voor minstens 10 dagen bij je hebt en bent voorzien van alles wat je nodig hebt. Dit is het langste, ruigste stuk van de hele Appalachian Trail. Onderschat de moeilijkheidsgraad niet.*

De ontwerpers van de Appalachian Trail lijken het noordelijke eindpunt terecht aan de andere kant van die bossen te hebben gelegd. Zonder Maine stelt het niets voor, of zoals de wandelaars zeggen: *No Maine, no gain*.

Zoeken is raden. Als de locatie van de verdwaalde persoon bekend is, heet het een reddingsoperatie, geen zoekactie. Een zoekactie naar een vermiste begint met een paar feiten en een hele lading gissingen. Dat klinkt misschien hard en dat is het ook. Ik hou mezelf altijd voor dat het werk dat ik doe honderd jaar geleden werd uitgevoerd zonder gps, zonder een 27 MC-radio, zonder vuurwapen. Gewoon een stel kerels in beverhuiden die door de sneeuw baggerden.

Dit is wat we weten. Op de ochtend van maandag 25 juli werd Valerie Gillis vroeg wakker in de Poplar Ridge Shelter, nam afscheid van twee zuidgaande wandelaarsters met wie ze een gezellige avond had doorgebracht en vervolgde haar tocht naar het noorden. Ze had een mobiele telefoon, de juiste uitrusting en voorraden, en was in een goede stemming. Op dat deel van het pad heb je geen bereik, maar haar man zou haar de volgende dag bij een tussenpunt oppikken om nieuwe voorraden in te slaan. Ze had het noordelijke deel van haar trektocht er bijna op zitten. Ze lachte voor een kiekje toen ze zich net omdraaide om te vertrekken.

Vervolgens verdween ze.

Haar man wachtte een dag voordat hij Valerie als vermist opgaf. Valerie werd vaak opgehouden voor een afgesproken ontmoeting, dus raakte hij op dinsdag niet in paniek. Hij raakte op woensdag in paniek. Die avond sturen we een stel wardens te voet naar de schuilhutten in de hoop dat we Valerie tegenkomen, zoals vaak gebeurt bij een haastige zoekactie. Verlate wandelaars worden regelmatig uitgedroogd of met een gebroken enkel langs het pad aangetroffen.

Dit levert ons niets op. Op woensdag krijgen we alleen een aanwijzing van een tiener die op een parkeerplaats een kleine vijftig kilometer naar het noorden een warden tegen het lijf loopt. Hij zegt dat hij de vorige dag in de buurt van de Spaulding Mountain Shelter een vrouw van middelbare leeftijd op een rots heeft zien zitten die er ‘uitgeput uitzag’. Bij gebrek aan iets beters bepaal ik dat dit het punt is waar ze voor het laatst is gezien. We vinden de twee zuidgaande vrouwen die haar uit de Poplar Ridge Shelter hebben zien vertrekken, als ze proviand inslaan in de stad. Zij geven ons de foto – perfect. Als ik thuiskom, installeer ik me onder een kegel lamplicht aan mijn keukentafel om de kaarten van het zoekgebied te bestuderen. Een stuk van slechts dertien kilometer tussen de Poplar Ridge Shelter en de volgende schuilhut in noordelijke richting, Spaulding Mountain. Maar doordat je tussen die twee schuilhutten het pad nergens kunt verlaten, breidt het zoekgebied zich uit tot duizenden hectares coniferen, omgevallen bomen, rotsblokken, waterlopen en de beruchte *hobblebush*, waarvan de neerhangende takken wortelschieten en wandelaars vaak laten struikelen. Talrijke heuvelruggen rijzen en dalen als golven die niet verder komen. Er is in de wijde omtrek in geen enkele richting een noemenswaardig gehucht te vinden.

Het is al ver na middernacht tegen de tijd dat ik mijn gebiedskaarten opberg. Ik spreid mijn oude kaart van de Appalachian Trail op tafel uit. Het pad is genoemd naar de bergketen die langs de hele Oostkust van de Verenigde Staten loopt, ten noorden van de zuidelijke kustvlakte begint en helemaal doorgaat tot Canada. En door deze bergketen slingert een lang, ononderbroken, door voeten uitgesleten pad. Georgia. Noord-Carolina. Tennessee. Virginia. West-Virginia. Maryland. Pennsylvania. New Jersey. New York. Connecticut. Massachusetts. Vermont. New Hampshire. Maine. Het

pad volgt niet het laaggelegen terrein van de dalen en gaat evenmin om obstakels heen. In plaats daarvan trekt het over talloze pieken en dwars door riviertjes, leidt het plaatsen in en ploetert het soms langs snelwegen voort. Het pad beweegt als een verhaal. Soms is het logisch, dan weer niet. Het pad dwaalt als een zwerver. De ene keer koerst het af op iets wat niet praktisch is, dan weer op een gunstige mogelijkheid. Wat moet er veel over deze route zijn nagedacht en wat moeten er veel afspraken zijn gemaakt. Mensen uit het zuiden en noorden die een corridor kappen door veertien staten om een weg vrij te maken voor een eenvoudig voetpad.

Ik staar heel, heel lang naar de kaart.

Valerie bevindt zich ergens recht voor me.

Zodra ik de eerste vogels hoor zingen, pak ik een tas in en stap ik in mijn pick-up.

UPDATE: ZOEKACTIE NAAR VALERIE GILLIS

Donderdag 28 juli 2022

De Game Wardens van Maine zijn op zoek naar informatie over de vermiste wandelaar Valerie Gillis, 42, die de Appalachian Trail loopt onder de naam 'Sparrow', met name van de wandelaars die de volgende padnamen gebruiken: 'Strider', 'Another Lisa', 'Leviticus', 'Blister' en 'Santo'.

Het rechercheteam wil bovengenoemde wandelaars graag spreken om te bepalen waar Valerie voor het laatst op de Appalachian Trail is gezien. Het rechercheteam wil vaststellen of iemand de nacht van maandag 25 juli of van dinsdag 26 juli samen met Valerie heeft doorgebracht in de Spaulding Mountain Shelter, en of zuidgaande wandelaars Valerie van deze foto herkennen.

Valerie Gillis heeft haar tocht gesplitst en is op 21 april begonnen in Harpers Ferry, West-Virginia. Als er niet-genoemde wandelaars zijn die informatie hebben over waar ze op dit moment is, neem dan contact op met de tiplijn: 1-800-595-8872.

De Warden Service wil berenjagers in het zoekgebied ook laten weten dat ze moeten uitkijken naar mevrouw Gillis.

Lieve mama,

Het eerste wat ik moet zeggen is dat je gelijk had.

Je wilde niet dat ik de Appalachian Trail ging lopen.

Moeders hebben een zesde zintuig. Hun liefde is occult.

Je voerde aan dat ik ongelukkig zou zijn. Het lukt slechts een kwart van de mensen die het hele pad lopen om dat doel te verwezenlijken. Stel nu eens dat ik bijna tot het eind zou komen (zei je vooruitziend) en dat er iets onverwachts zou gebeuren, zoals een verstuikte enkel of een akelige voedselinfectie, en dat ik er toch mee moest ophouden. Duizenden mensen lopen het pad in stukken, voltooiën elke zomer een paar honderd kilometer. Waarom ik niet?

Waarom niet? Omdat het geen redelijk plan is om de Appalachian Trail te gaan lopen. Alle mensen die drieduizend kilometer achter elkaar willen lopen, doen dat omdat het ón-redelijke in hun ogen iets moois heeft.

Al die ellende, daar gaat het juist om.

De grote kans op een mislukking, dat is de motivatie.

Je had een akelig voorgevoel, zei je.

En je had gelijk!

Je had gelijk, zoals gewoonlijk.

Mensen koesteren romantische ideeën over het lopen van de Appalachian Trail. Ik koesterde ook romantische ideeën over het lopen van de Appalachian Trail. In werkelijkheid komt er veel vocht aan te pas. Je bent altijd nat. Voornamelijk in de vorm van zweet. Vochtige, stinkende T-shirts. Maar ook

als regen. In juni heeft het zeven dagen achter elkaar op ons neergeregend. Een dag of twee regen is geen probleem, is bijna iets nieuws. Maar zeven dagen regen? Er ontstaat vreemde uitslag in oksels en billen, de voeten worden rimpelig in je wandelschoenen en gaan er doods uitzien. Niets droogt. Je zit vast in overvolle schuilhutten met andere natte, ongelukkige wezens.

Een andere vorm van vocht zijn tranen.

Soms raakte ik op het pad zo gefrustreerd en moe dat ik gewoon ging zitten huilen.

Mijn hielen zaten vol kloven. Mijn knieën deden pijn, vooral bij het dalen. Wie hield ik voor de gek? Die knieën waren tweeënveertig jaar oud. Het was niet de bedoeling dat ze zeven à acht uur achter elkaar moesten buigen en strekken terwijl ze ondertussen een zware lading torsten. Aangezien ik klein ben, leek mijn rugzak ongewoon groot en zwaar. Er werd om gelachen, ook nadat ik er alles uit had gehaald wat niet onontbeerlijk was. Daar ging mijn pocket, mijn persoonlijk noodbaken. Daar ging mijn kompas.

Mijn padbroeder Santo was gewend aan mijn louterende huilbuien.

Hij ging gewoon zitten en at wat of keek om zich heen.

Als er een eind aan kwam, liep hij naar me toe, stak me zijn hand toe en trok me weer overeind, even groot als ik klein ben.

‘Vooruit, meid,’ zei hij dan.

Ik zei: ‘Dat probeer ik ook!’

‘Doen of niet doen,’ zei hij met zijn beste Yodastem. ‘Proberen bestaat niet.’

Maar telkens wanneer ik op het punt stond het op te geven, telkens wanneer ik me verzoende met het besluit om het op te geven, om afscheid te nemen van mijn ‘pamilie’ en ze het

beste te wensen en weg te lopen om ergens een donzen bed te zoeken en het achter me te laten, kwam ik bij de volgende schuilhut terwijl de bossen net roze kleurden in de avond-schemering en iemand die dezelfde tocht maakte een kamp-vuur aanlegde en de avondlucht wemelde van de vuurvliegjes en het getsjirp van krekels, en dan besepte ik weer dat de daad om te lopen terwijl ik het gewicht van de rugzak droeg alle treurigheid uit me had gewrongen, alle treurigheid over mezelf en over de wereld, en dat ik op dat moment volledig vrij was van stress, verwarring of onrust, en dat ik volkomen, volmaakt héél was.

Het pad transformeerde me.

En ik kan niet zeggen, zelfs nu niet, dat ik er spijt van heb.

Na alles wat ik heb doorstaan. Na alles wat me is aangedaan.

**Persoonlijk gesprek met 'Santo', de Bronx,
New York, 30/7/22
Genotuleerd door warden Cody Ouellette**

Toen ik voor het eerst ging lopen, wist ik niet eens wat ik moest meenemen. Ik wist dat ik iets te drinken moest hebben. Ik kocht een liter Sprite. Zodra ik begon te klimmen, dacht ik dat ik doodging. Ik vervloekte mezelf. 'Stomme dikzak!' Maar ik was helemaal naar het begin van het pad gereden, weet je wel. Bijna een uur vanuit de stad. Plus de benzinekosten. Ik zei bij mezelf: 'Zorg gewoon dat je tot die plek daar komt, Ruben. Die boom.' En ik kom op die plek. 'Goed, zorg nu dat je daarboven op dié plek komt, bij die rots.' Zo ben ik boven gekomen.

Snel door naar het moment waarop ik besloot de Appalachian Trail te gaan lopen. Ik nota bene. Ik kocht een tweedehands tent, check. Tweedehands wandelstokken, kampeerkooktoestel, slaapmat. Maar er blijken geen wandelkleden te zijn voor iemand van mijn formaat. Ik heb twee korte golfbroeken in een extra grote maat gekocht. De mensen vragen zich af waarom ik in een golfbroek en een poloshirt loop. Dit is de polo van mijn pa. Dry-Fit is te gek. Ze maken geen korte wandelbroeken voor dikke mensen. Het is net: 'Zijn we het er allemaal over eens dat we geen dikke mensen in een korte broek willen zien?'

Op het pad zie ik weleens dikke meiden. Dan krijg ik iets van: 'Zuster, dikke meid, hallo, ik zie je.' Een boks. We knipogen naar elkaar.

Ik heb er geen moeite mee als je het woord 'dik' gebruikt. Die magere mensen... Ik noem ze 'gazellen'. De gazellen

draven gewoon de berghellingen op en verdwijnen achter de volgende horizon. Maar weet je, heel veel van die mensen zijn vanbinnen ronduit rot. Ze hebben de Appalachian Trail ‘gedaan’, ze hebben de Pacific Crest Trail ‘gedaan’. Ze kunnen er niet mee ophouden omdat er nog zo veel bergen te overwinnen zijn.

Ik heb medelijden met ze. Zie jij maar eens dat je mijn honderdtwintig kilo op een kampeerplek krijgt, ik ga éffe zitten.

Sparrow was net zo. Gewoon lopen. Wandelen. Naar wat vogels kijken. Nadenken over het leven. Wachten tot je een goed verhaal hoort. Ze is een poëtische ziel, zoals mijn moeder zou zeggen, die zelf een dromer is.

Waar Sparrow was, daar wás ze ook, begrijp je wat ik bedoel?

(stilte)

Sorry.

Sorry.

Een ogenblikje.

(stilte)

Wat is er verdomme met haar gebeurd? Heeft iemand haar iets aangedaan?

Lieve mama,

In dit kleine tentje in deze enorme bossen stel ik me jou voor
aan de andere kant van deze brief.

Ik schrijf om de tijd te doden. Ik schrijf om niet gek te
worden.

Nee – ik schrijf omdat dat alles is wat ik heb.

Een schrift, twee pennen. Geen eten meer.

Als het allemaal niet goed met me afloopt, laat ik in elk
geval een verslag achter.

Ik schrijf liefdesbrieven, denk ik.

Deze is voor jou.

